

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ЛІМФОЦИТІВ В ТКАНИНІ ПАРОДОНТУ У ЩУРІВ

Куц О.Г., Варакута О.А., Захарцова Л.Б., Зідрашко Г.А.

ЗДМУ, кафедра отоларингології та пропедевтичної стоматології

Порожнина рота представляє собою відкритий біотоп, що постійно контактує з оточуючим середовищем, колонізована значною кількістю непатогенних, умовно-патогенних, а інколи патогенних мікроорганізмів. Від характеру рівня балансу взаємодії мікробіоценозу порожнини рота та системи місцевого імунітету значною мірою залежить ризик формування та прогресування захворювань твердих тканин зубів, пародонту та слизової оболонки. Провідна роль в підтримці гомеостазу слизової оболонки порожнини рота належить імунній системі. Не дивлячись на значний об'єм інформації стосовно функціонування системи місцевого імунітету ротової порожнини, залишається не дослідженим до кінця питання будови лімфоїдної тканини, асоційованої з тканиною пародонту, до будови якого належать біоплівка, різні типи епітеліїв, сполучна тканина власної пластинки та тканина альвеолярної кістки.

Тому метою дослідження стало вивчення закономірностей розподілу лімфоцитів в тканині пародонту.

Завдання дослідження – вивчення топографії, чисельності лімфоцитів тканини пародонту: в біоплівці, епітелії ясен, епітелії борозни, епітелії прикріплення і власної пластинки, в тканинах альвеолярної кістки.

Матеріали і методи: Об'єкт дослідження – пародонт верхніх різців статевозрілих щурів-самців. Для виготовлення гістологічних препаратів орган фіксували в рідині Буена. Проводили декальцинацію. Виготовляли гістологічні зрізи, для оглядової мікроскопії зрізи фарбували гематоксиліном і еозином.

Основні результати. Епітелій ясен у щурів – багат шаровий плоский ороговілий, товщиною 15-25 мкм. Незроговіла частина епітелію представлена 4-5 шарами клітин, які мають хвилястий характер за рахунок вп'ячувань в них високих сосочків сполучної тканини. Лімфоцити, переважно малого і середнього діаметру, зустрічаються як в складі біоплівки, товщиною 5-7 мкм, що має вигляд безклітинної структури із включенням нитчастих і пластинчатих одиниць, так і серед всіх шарів епітелію, крім зроговілих. Епітелій борозни утворює латеральну стінку ясневої борозни. Він товщиною 5-6 мкм і не ороговіває. Клітини епітелію мають значно сплюснену форму і утворюють 4-5 шарів клітин, серед яких зустрічаються лімфоцити і макрофаги.

Епітелій прикріплення – багат шаровий плоский незроговілий, представляє собою продовження епітелію борозни, вистилає її дно і утворює навколо зуба манжетку, що тісно пов'язана з поверхнею емалі зуба. Кількість шарів епітеліальних клітин в регіоні дна ясневої борозни – 15-25, біля шийки зуба – значно менше – 4-5. В товщі епітелію прикріплення зустрічаються лімфоцити малого і середнього діаметру. Серед епітеліальних клітин базального шару, більш-менш круглої форми, дна ясневої борозни зустрічаються, переважно, лімфоцити малого діаметру. Серед епітеліальних сплюснених клітин епітелію прикріплення, що орієнтований паралельно поверхні зуба зустрічаються лімфоцити малого діаметру і середнього діаметру з широким обідком цитоплазми.

В сполучній тканині власної пластинки зустрічаються дифузно розташовані лімфоцити і макрофаги як в сосочковому, так і в сітчастому шарі, що де інколи утворюють невеликі скупчення з 5-7 клітин навколо кровоносних і лімфатичних судин, особливо навколо кореня зуба, на межі сполучної тканини та власної альвеолярної кістки і підтримуючої альвеолярної кістки. Зустрічаються лімфоцити як великого, так середнього і малого діаметру. За морфологією вони округлі, або неправильної форми. Відмічається їх тісний контакт з фібробластами.

Таким чином, вперше описано особливості топографії лімфоцитів тканини пародонту з урахуванням багатокomпонентності в будові даного комплексу тканин.